

TARPTAUTINĖ
MOKSLINĖ KONFERENCIJA

VILNIUS IR JO BENDRUOMENĖS XIII–XXI A.: SEPTYNI SUGYVENIMO MIESTE ISTORIJS ŠIMTMEČIAI

Skiriama Vilniaus paminėjimo
istoriniuose šaltiniuose
700 metų jubiliejui

2023 m. spalio 25–27 d.

NACIONALINIS MUZIEJUS LIETUVOS
DIDŽIOSIOS KUNIGAİKŠTYSTĖS VALDOVŲ
RŪMAI (VILNIUS, KATEDROS A. 4)

Insuper terram, dominium et regnum nostrum unicuique bone voluntatis patefacimus... atveriamo mūsų žemę, valdas ir karalystę kiekvienam geros valios žmogui.

Šitaip savo laiškuose, skirtuose krikščioniškosios Europos miestams, 1323 m. iš Vilniaus rašė pagoniškosios Lietuvos didysis kunigaikštis Gediminas, pristatydamas savo miestą kaip traukos centrą, kuriame gali sugyventi įvairių religijų, kalbų ir kultūrų gyventojai. Jie pagal savo socialinį statusą, išpažįstamą religiją, tautinę priklausomybę, puoselėjamą amatą ar verslą kūrė kaimynystės formas, organizavo ekonominę veiklą ar laisvalaikio leidimo būdus, telkėsi į formalias ir neformalias bendruomenes ar grupes. 2023 m. Vilnius švenčia 700 metų Vilniaus paminėjimo istoriniuose šaltiniuose jubiliejų. Šiai sukakčiai paminėti ir aptarti naujausius Lietuvos sostinės istorijos tyrimus yra rengiama tarptautinė mokslinė konferencija. Jos metu norima atkreipti dėmesį ne į pavienius daug pasiekusius ir istorijoje „matomus“ vilniečius, bet į miesto bendruomenių organizavimąsi, kolektyvinį veikimą bei jo formas, įvairių miestiečių grupių veiksmus kuriant miestą bei reaguojant į įvairius sukrėtimus ir negandas. Į miesto bendruomenių istoriją bus gilinamasi plačiu chronologiniu laikotarpiu – nuo XIV a. iki šių dienų. Laukiama istorijos, archeologijos, kultūros istorijos, antropologijos, menotyros, paveldo tyrimus pristatančių pranešimų, taip pat tarpdalykinių ir tarpdisciplininių požiūrių į įvairius Vilniaus bendruomenių istorijos aspektus.

Numatomi šie teminiai pranešimų blokai:

- 1323–2023 m. Vilniaus istorijos įamžinimas ir atminties formavimas, Vilniaus istorijos poreikis visuomenėje, jos populiarinimo problemos ir tendencijos, „Vilniaus istorijų“ ir sintezių rašymo istorija.
- Vilnius „iki“ Vilniaus. Ankstyviausi Vilniaus teritorijos archeologiniai radiniai (nuo akmens amžiaus iki XIV a.: pirmųjų gyventojų pėdsakai, ankstyvosios gyvenvietės, fortifikacija).
- Daugiakonfesinis Vilnius: 1323 m. Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino laiškų reikšmė miesto raidai ir gyventojų skaičiaus augimui, Vilniaus gyventojai pagonys ir pirmieji atvykėliai krikščionys (stačiatikių rusėnų bendruomenės ištakos, pirmųjų katalikų vokiečių atsikraustymas); krikščioniškų (katalikų, stačiatikių, unitų, evangelikų) ir nekrikščioniškų (musulmonų, judėjų) bendruomenės ir jų sugyvenimo formos.
- Daugiatautis Vilnius: lietuvių, lenkų, rusėnų, rusų, žydų, vokiečių, italų, totorių ir kitų tautybių bendruomenių istorija, tautiniai judėjimai, nacionalizmo apraiškos, tautinių mažumų teisinis reglamentavimas.
- Vilniečių socialinė ir profesinė įvairovė: kilmingieji ir amatininkai, dvasininkai ir studentai, marginalai ir atvykėliai; miesto sociotopografija.
- Bendruomenių ir atskirų grupių teisinis reguliavimas, konfliktai, atstovavimas miesto valdyme, politinių grupių ir partijų veikla.
- Vilniečių kasdienybė: mityba, sanitarija, ligos ir medicina, pragyvenimo lygis, būstas, laidosena, bendruomenių šventės.
- Vilniečių bendruomenės miesto kultūrinėje aplinkoje: švietimas, menai, literatūra ir pan.

Oficialios konferencijos kalbos – lietuvių ir lenkų. Numatomas sinchroninis vertimas. Numatoma galimybė parengti stendinius pranešimus (lietuvių, lenkų arba anglų k.). Konferencijoje skaitytų pranešimų pagrindu parengtus straipsnius planuojama publikuoti atskiru teminiu leidiniu. Pranešimų temas siųsti iki **2023 m. sausio 31 d. 700konferencija@gmail.com**

Konferencijos organizatoriai:

LIETUVOS ISTORIJS INSTITUTAS (pagrindinis organizatorius)
(dr. Mindaugas Klovas, dr. Jolita Sarcevičienė)

NACIONALINIS MUZIEJUS LIETUVOS DIDŽIOSIOS KUNIGAİKŠTYSTĖS VALDOVŲ RŪMAI
(Gintautas Striška, dr. Rasa Gliebutė)

VILNIAUS UNIVERSITETO ISTORIJS FAKULTETAS (prof. dr. Jurgita Verbickienė)

ADOMO MICKEVIČIAUS UNIVERSITETAS POZNANĖJE (dr. hab. Bernadetta Manyś)

MIKALOJAUS KOPERNIKO UNIVERSITETAS TORUNĖJE (prof. dr. hab. Tomasz Kempa)

BALSTOGĖS UNIVERSITETO ISTORIJS IR TARPTAUTINIŲ SANTYKIŲ FAKULTETAS
(dr. hab. Krzysztof Buchowski)

KARALIŠKŲJŲ LAZENKŲ MUZIEJUS VARŠUVOJE (dr. Kamil Frejlich)